

Beograd, 2020.

Dnevnik borbe za naš grad

Zbirka prvih 100 kolumni "Naš grad", objavljenih u dnevnom listu Danas u periodu od februara 2017. do februara 2020. godine

Copyright © Kontrast izdavaštvo, Danas, Ne davimo Beograd, 2020

Za izdavača: Vladimir Manigoda

Uredništvo: Vjekoslav Vuković, Radomir Lazović

Autori: Marko Aksentijević, Dobrica Veselinović, Luka Knežević-Strika, Milica Leković, Natalija Simović, Radomir Lazović, Vujo Ilić, Marko Anđelić, Ksenija Radovanović, Dragica Pajić, Katarina Kosmina, Zdravko Janković, Vladimir Radojičić, Sara Dević, Milan Škobić, Miladin Miletić, Katarina Tadić, Ivan Velisavljević, Miloš Injac, Vjekoslav Vuković, Jasmina Šuša, Uroš Gligorijević, Milena Vujović, UG Ulice za bicikliste, Iva Marković, Ljubica Slavković, Dušan Čavić, Branislav Dimitrijević, Jelena Joksimović, Tamara Kostić, Ivan Zlatić, Milosav Jukić, Milena Popović, Nemanja Pantović, Goran V. Anđelković, Nevena Tarlanović, Tatjana Otković, Zoran Bukvić, Jelena Ognjenov, Aleksa Petković, Anđela Ruvidić, Ljubomir Radović - Lokalni front Valjevo, Tihomir Dičić, Nemanja Radić, Branislav Uzelac, Miloš Budimir, Aleksandra Mališić, Jelena Stančić, Srđan Lukić, Branislav Tomić

Tehnička podrška: Anđela Ruvidić

Dizajn korica: Nikola Korac

Korektura: Jasmina Šuša

Štampa: F.U.K. d.o.o.

Tiraž: 1000

НЕ ДАВИМО
— БЕОГРАД

ДНЕВНИК
БОРБЕ ЗА
НАШ ГРАД

првих 100 кolumnи Наш град

Radomir Lazović

Dnevnik borbe za naš grad

Pitanje kakvu vrstu grada hoćemo ne može biti razdvojeno od pitanja kakav tip ljudi hoćemo da budemo, za kakvim vidovima društvenih odnosa tragamo, kakav odnos prema prirodi negujemo, za kakvim načinom života žudimo i kakvih estetskih vrednosti se pridržavamo.

Dejvid Harvi, Pobunjeni gradovi

Već tri godine, svakog petka, u dnevnom listu Danas, izlazi kolumna članova i prijatelja inicijative Ne davimo Beograd, pod nazivom Naš grad. Kolumnu smo pokrenuli sa željom da ona bude mesto gde ćemo moći da se bavimo gradskim temama, razvojem našeg neposrednog okruženja, konceptima pravičnog razvoja, institucionalizacijom solidarnosti, pravom na grad, feminizmom, komunalnim problemima, učešćem građana u razvoju grada, komšijskim i blokovskim pričama ili vrednostima u koje verujemo i koje želimo da prenesemo u svakodnevni život.

Od trenutka svog nastanka, inicijativa Ne davimo Beograd insistira na tome da su ova mala, obična i životna pitanja, zapravo ključne političke tačke našeg grada. Od toga kako njih rešavamo, zavisi i to u kakvim ćemo gradovima živeti, kakvu ćemo državu imati i kakvi ćemo ljudi biti.

A u tim gradovima za koje se borimo želimo da naš javni prostor, prirodna i zajednička dobra, kulturno-istorijski spomenici i nasleđe, bude ono u čemu svi uživamo, ono što čuvamo i unapređujemo. Želimo nove parkove i biclističke staze. Uređene i slobodne obale. Čiste reke i zdravo okruženje. Želimo javni prevoz kojim od posla do kuće

možemo lako da stignemo. Želimo da naše ulice i trгови budu mesta susreta, života i međusobne razmene.

Želimo da živimo u državi u kojoj isti zakoni i pravila važe za sve naše građane i građanke, bez obzira na političku, versku, seksualnu ili etničku pripadnost. Želimo da imamo posao od koga možemo dostojanstveno da živimo, na kome su naša radna prava zaštićena i uvažena. Da svi imamo krov nad glavom i da ne strepimo za osnovne životne potrebe. Želimo da živimo u zdravoj životnoj sredini i da se prema njoj ponašamo odgovorno. Da u vrtićima ima mesta za sve mališane prema kojima se sa pažnjom i brigom odnosimo. Da sva naša deca mogu da se školuju, bez obzira na socijalni status njihovih porodica, a da tokom školovanja dobiju kvalitetno obrazovanje. Da se ne kupuju diplome ili krađe tuđe znanje. Da kada smo bolesni, ima ko da nas leči na vreme. Da naše institucije rade u našem interesu, da mediji budu slobodni, a izbori poštteni.

Želimo društvo u kojem našim odnosima vlada solidarnost i briga za najugroženije. U kome smo svi jednaki, a na razlike ponosni. U kome gajimo kulturu tolerancije i dijaloga, a umetnošću i kritičkim razmišljanjem, uvek i iznova, preispitujemo koliko smo daleko od svojih ideala, kako bismo bili spremni za unapređenje i razvoj.

O ovim i drugim temama je pedeset različitih autora i autorki, članova i članica i prijatelja i prijateljica inicijative Ne davimo Beograd, tri godine pisalo skoro svakog petka. Rezultat je više od sto izdanja kolumne Naš grad koje nam ostaju kao važno svedočanstvo o ovoj trogodišnjoj borbi. Veliko hvala svima na zajedničkom radu na „Dnevniku borbe za naš grad”. Nadamo da će naslovna ilustracija ove knjige, za koju zahvaljujemo umetniku Nikoli Koraću, simbolično predskazati naše nove zajedničke pobeđe u toj borbi.

Veliku zahvalnost dugujemo redakciji i uredništvu dnevnog lista Danas, koji su nam ukazali poverenje i otvorili vrata svog lista. Posebno zahvaljujemo prijateljima, kolegama i saborcima iz Kontrast izdavaštva na još jednom izdavačkom poduhvatu koji zajedno preduzimamo.

arh Dragoljub Bakić

ČIJI GRAD - NAŠ GRAD

Ovako počinje i završava se svaka akcija i javni događaj mladih intelektualaca Beograda udruženih u inicijativu NE DAVIMO BEOGRAD, odlučnih u nameri da brane Beograd i sve gradove Srbije, da brane Beograđane i građane svih gradova Srbije od kriminalnog, skandaloznog i iracionalnog delovanja korumpirane političke elite, od vlasti koja je otela našu državu. Ali ne samo da brane, već i da se izборе da živimo dostojanstveno od svog rada, u zdravom okruženju i uz zakone koji jednako važe za sve.

Osnovana je jula 2014. godine u jeku izmanipulisanog tobožnjeg javnog uvida u predlog projekta Beograd na vodi, bezuspešno braneći skoro 2000 primedbi građana i struke na najveći urbanistički skandal koji se, nažalost, desio Beogradu.

Proteklih više od pet godina istrajali su u svakodnevnoj borbi za ključna životna pitanja građana, za solidarnost sa ugroženima, jednakost, toleranciju, podsticanje socijalne svesti i sigurnosti, zdravu životnu sredinu, ista pravila i zakone za sve i, pre svega, za očuvanje zajedničkih dobara, kako bi se u ruke građana povratili od strane loših uprava okupirani i oteti gradovi.

„Odlučujući faktor za dostojan standard života građana je kompetentna, odgovorna i dobra uprava“ – glasi jedno od osnovnih učenja proslavljenog sociologa Maksa Vebera.

To se, između ostalog, odnosi i na gradski urbanizam koji, kao vrhunska naučna disciplina uređenja prostora, mora da bude u službi javnog interesa i da, zarad kvaliteta života u gradu, pored stvaranja ugodnih urbanih javnih prostora kao što su ulice, trgovci, parkovi, bri-

ne i o saobraćaju i javnom prevozu, infrastrukturi, vodi, vazduhu, životnoj sredini i svemu onome što čini ugodan urbani život.

Koliko je važno ozbiljno promišljanje o održivoj strategiji velikih gradova govori i činjenica da je 1900. godine u gradovima širom planete živelo 13% svetske populacije, a da je ta cifra 2008. godine premašila 50% i stalno raste.

Beograd je jedan od najstarijih kontinuirano nastanjenih evropskih gradova. Rušen je i iznova građen nebrojeno puta. Prvi evropski izgled dobio je već u prvoj polovini XVIII veka za vreme okupacije austrijske vojske pod komandom Eugena Savojskog, ali je i tada bezdušno porušen, pa o tom vremenu svedoči jedna jedina sačuvana kuća u Dušanovoj ulici br. 10.

Sto godina nakon toga, tačnije 1835. godine, Knez Miloš otpočinje modernizaciju šire zone Beograda – van Šanca, u koju intenzivno naseljava srpski živalj. Iz Beča dovodi slovačkog arhitektu Franca Jankea, kada Beograd ima samo 7.000 stanovnika. Tada su kroz polja, gde se išlo u lov na patke, planski postavljene regulacije ulica – Kneza Miloša, Kraljice Natalije, Nemanjine i Kralja Aleksandra.

I to se sve dešava 20 godina pre Pariza koji je u to vreme još uvek opasan visokim srednjovekovnim zidinama.

Modernu urbanizaciju Beograda nastavlja Knez Mihailo koji u Beograd dovodi arhitektu, geometra, inženjera, matematičara, naučnika Emilijana Josimovića koji 1867. godine javno izlaže svoj plan regulacije „Varoši u Šancu“, koji u prostornoj pravougaonoj mreži rešava šire područje centra varoši i određuje regulaciju glavne Knez-Mihailove ulice.

Nažalost, ubistvom Kneza Mihaila već sledeće godine, ostale su neostvarene neprocenjivo vredne urbanističke zamisli Emilijana Josimovića, kao što je zeleni Bulevar koji je po trasi Šanca trebalo da spoji Savsko i Dunavsko priobalje, polukružno spajajući pet velikih gradskih parkova.

Iz tog vremena od pre 150 godina datira i ideja probijanja tunela ispod Terazijskog grebena – od Save do Dunava – koja do dana današnjeg nije ostvarena.

Sve ove istorijske činjenice nisu važne aktuelnoj vlasti i upravi Beograda i kao da svojim lošim odlukama svesno nanose Beogradu štetu sa nesagledivim posledicama. Greške koje se prethodnih sedam godina prave u prostoru glavnog grada neće se nikad moći ispraviti.

Stravično zvuči nedavno javno priznanje zaposlenih u Urbanističkom zavodu grada Beograda da već 20 godina apsolutno niko ne promišlja o strateškom i održivom razvoju glavnog grada Srbije i da oni poslednjih godina samo slepo razrađuju projektne zadatke i naloge koje dobijaju od gradske uprave.

Ovo priznanje jedne važne gradske institucije, jedne zarobljene gradske institucije, čija je jedina obaveza da upravo brine o urbanom razvoju Beograda, govori o ozbiljnosti situacije u kojoj se danas nalazimo kada se uveliko pripremaju programi za izradu budućeg Generalnog urbanističkog plana koji treba da definiše strategiju razvoja grada za narednih 20 godina – od 2021. do 2041. god.

Porazna je i uloga koju je Urbanistički zavod odigrao prilikom civilizacijske prevare sa projektom Beograd na vodi i naturanja laži o njegovom navodno nacionalnom interesu.

Sve govori u prilog tome da se ovako važan posao izrade GUP-a – Urbanističkog Ustava glavnog grada - oduzme od ovakvog Urbanističkog zavoda i poveri onome ko pobedi na jednom međunarodnom urbanističkom konkursu, isto onako kao što su to uradile pametne i, pre svega, odgovorne gradske vlasti pre čitavih 100 godina – 1924. godine.

I upravo zbog svega ovoga stoji velika opravdanost postojanja jedne ovakve građanske i političke inicijative kakva je NE DAVIMO BEOGRAD.

Ona brani naše gradove od najezde savremenih varvara, rešenih da zarad profita vlasti bliske i povlašćene ekipe, u njemu ostave svoje štetočinske tragove, uvereni da im pobeda na izborima daje pravo da to rade.

Ovu brigu za javno dobro na vreme su prepoznali glavni urednik i redakcija našeg jedinog profesionalnog i ozbiljnog dnevnog lista „Danas“, pa je pre više od tri godine jednu svoju redovnu nedeljnu kolumnu dodelila inicijativi Ne davimo Beograd.

O kolumni NAŠ GRAD govori ova knjiga.

10.02.2017.

Marko Aksentijević

Optimizacija pameti

Ova nedelja je bila puna planova za reformu obrazovanja. U ponedeljak nam je premijer još jednom poručio da održivi razvoj zavisi od uvođenja takozvanog „dualnog obrazovanja“ koje bi trebalo da osposobi mlade za radna mesta u postojećoj privredi.

U sredu su čelnici Beograda i Ministarstva obrazovanja izneli Akcioni plan za optimizaciju i racionalizaciju mreže školskih i predškolskih ustanova koji pak predviđa ukidanje nekoliko škola na teritoriji Beograda kako bi se uštedeo prostor i novac za potrebe novih predškolskih ustanova.

Ovo sagledavanje obrazovanja kroz prizmu materijalnih troškova i dobiti je pogrešno, ne samo sa aspekta uloge i značaja obrazovanja već i zbog samog održivog razvoja. Ako se obrazovni sistem podređuje potrebama nerazvijene privrede, iracionalno je očekivati da dugoročni rezultat bude bilo šta drugo do puke reprodukcije slabo plaćenih i nesigurnih poslova (u inostranim kompanijama koje višak vrednosti iznose iz zemlje). Ozbiljna obrazovna politika mora ipak ciljati više i osposobljavati društvo za kreativno i slobodno mišljenje, a ne podaništvo.

Isto tako, optimizacija školskog prostora se ne može baviti isključivo kvadratnim metrima već mora uzimati u obzir i sve specifične potrebe koje se moraju zadovoljiti da bi obrazovanje bilo kvalitetno i dostupno. Na to ovih dana ukazuju roditelji dece sa smetnjama u razvoju koja pohađaju Osnovnu školu „Radivoj Popović“ u Zemunu, kao i učenici i zaposleni u Politehnici koja ostvaruje značajne rezultate na strukovnim takmičenjima. To su samo dve od desetak škola koje su se našle u neizvesnosti optimizacije.

Siniša Mali ne krije da se ovim planom „na prvom mestu štedi novac“, ali postavlja se pitanje: ako u razmatranju reforme školske mreže nećemo sagledavati potrebe i strepnje svih koji su reformom obuhvaćeni, kao i razvoj čitavog društva – šta će nam uopšte obrazovanje? Sa aspekta troškova je najoptimalnije da ga potpuno ukinemo: prosvetari se ionako stalno nešto bune, kako su im male plate i loši uslovi, a i oslobodili bismo i pregršt kvadrata po gradu koji bi mogli da se pretvore u hotele, pa da nam konačno krene. Ko hoće da se obrazuje može da bira da li za recepcionera ili nosača stvari pošto nam drugi poslovi i neće trebati jednom kada sa novooslobođenom infrastrukturom postanemo turistička destinacija iz snova naših vlastodržaca. A stranci će pohrliti da vide zemlju koja je svoju budućnost toliko optimizovala da je nema.

17.02.2017.

Dobrica Veselinović

Ne da(vi)mo Stepu

Naselje Stepa Stepanović nalazi se 6 km od centra Beograda, na prostoru kompleksa bivše kasarne "4. juli" na Voždovcu. Izgradnja seže u 2010. godinu kada je kao državni projekat pristupačnijeg stanovanja započeto naselje koje se sada prostire na 42 hektara, sadrži 44 objekta tj. 4.616 stanova, više od sto lokala, ima preko hiljadu garažnih mesta i 3.300 parking mesta a u njemu živi "gradić" od 13.000 ljudi. Stanovi su se po relativno visokim cenama, ali sa koliko-toliko za tadašnje uslove pristupačnim stambenim kreditima veoma brzo prodavali, a prvi stanari i stanarke su se počeli useljavati početkom 2012. godine. Zvuči kao veoma pristojno mesto za život? Pa, i ne baš...

Od samog početka i prvih useljenja problemi su počeli da se pojavljuju i gomilaju. Prvo su to bile žalbe da radovi nisu obavljani u skladu sa projektnom dokumentacijom, da su materijali korišćeni u izgradnji bili lošijeg kvaliteta, i tehničke karakteristike nisu po standardima. Onda su nastupili problemi sa infrastrukturom koja povezuje naselje, preko toga da obećavani javni sadržaji ili nisu ostvareni (obećane su dve osnovne škole, dve predškolske ustanove i depandans vrtića, poslovno-komercijalni objekat, zdravstvena stanica i zelena pijaca) ili su jako kasnili sa realizacijom, ili su pak preko noći menjali funkcije, obim i sadržaj bez saglasnosti i dogovora sa stanarima.

Najnoviji slučaj, koji se desio pre desetak dana - kada je tokom noći pokušana izgradnja benzinske pumpe u ovom naselju, predstavlja još jedan primer nepoštovanja ugovora i planova Građevinske

direkcije Srbije sa jedne, i brze reakcije i odlične organizovanosti stanara i stanarki, sa druge strane.

No, nije sve ni tako crno, kao što možda zvuči.

Od samog početka, kao odgovor na brojne probleme, stanari i stanarke ovog naselja su počeli da se organizuju. Organizovali su sastanke, okupili su se na internet forumu, formirali su udruženje građana, slali ogroman broj dopisa i zahteva svim mogućim javnim službama, preduzećima i ustanovama. Pisali tužbe, molbe, peticije, organizovali proteste i performanse - činili sve ono što je korpus građanskog delovanja.

Pa i više od toga.

Nizali su i pobede.

Neke su bile brže i lakše, a neke teže i dugotrajnije. Ali uspeli su da malo-po malo, naselje prilagode svojim željama i potrebama, tako da ono postaje sve bliže i bliže onom pristojnom mestu za život sa početka teksta.

A šta mi ostali građani i građanke možemo zaključiti iz primera "Stepe"?

Da se dobro organizovana i posvećena grupa ljudi može odupreti nemaru partijski kontrolisane države i gramzivosti kapitala, ali da se to može desiti samo ako se udruže i približe jedni drugima bez obzira na razlike koje ih nužno krase. Jer niko nam drugi neće dati naš kraj, dokle god ga mi ne uzmemo nazad. Niko nam neće dati nazad naš grad, mi ga moramo vratiti!

I da li sada možete da zamislite šta bi bili u mogućnosti da uradimo za naš kraj, za naš grad, za nas - samo ako bismo se malo bolje organizovali?

24.02.2017.

Luka Knežević-Strika

Sivi fiskalni računi

Vlada Srbije je svojom uredbom iz oktobra prošle godine proglasila 2017. i 2018. za godine borbe protiv sive ekonomije, a Ministarstvo finansija i ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave su odlučili da se nagradnom igrom izbori sa problemom razmene robe, novca i usluga van legalnih tokova.

Ozbiljan problem koji godišnje pravi milionsku štetu budžetu Republike Srbije Vlada je odlučila da svede na pitanje podizanja svesnosti i PR-a, estradizuje ga, napravi od njega igricu i na kraju, ne osvrćući se na posledice i uzroke, proglasi pobeđu koja se neće meriti statističkim podacima, već brojem poslatih računa ili koverti. Siva ekonomija je tu samo tematski okvir ove farse. Sutra bi to moglo biti školstvo ili zdravstvo. Priznajte, nije toliko nezamislivo da se napravi lutrija za prijem na specijalističke preglede.

Iako istraživanja NALED-a koje organizator citira pokazuju da 89% građana ionako već podržava suzbijanje sive ekonomije, prvi i za sada jedini metod u borbi protiv nje je nagradna igra, tj. marketinški alat koji može da služi pre svega povećanju simpatija građana prema fiskalnim računima. Ipak, pokazalo se da ima i drugih rezultata.

Svesni velikog nepoverenja, organizatori nagradne igre su rešili da preduprede problem eventualnog nameštanja time što će sve koverti biti identične i što će ih štampati Pošte Srbije. Koverti se besplatno dele građanima, a plaćamo ih svi, i to protivzakonito, ili barem mi nismo uspeli da pronađemo tender za ovu javnu nabavku.

Specijalan dizajn koverti (delo „FCB Afirmi doo“ iz Beograda, kao i cela kampanja, čije je kreiranje tenderski pribavljeno i plaćeno

tri miliona dinara), uz veliku potražnju, doveo je do prvog paradoksa – nestašica na šalterima pošti je direktno proizvela novi slučaj sive ekonomije – preprodaju „besplatnih“ koverti za učešće u nagradnoj igri.

Ovo je eskaliralo dotle da su inspektori, sigurno potrebni na drugim mestima, poslani u vanredne kontrole u okoline pošti da bi sprečili preprodavce. Trgovina se tako preselila na pijace i buvljake, a država je primorana da beskonačno doštampava kovertu, za sada već više od tri miliona.

Pored „sivih“ koverti, pojavili su se i „sivi“ fiskalni računi, pre svega na internet sajtovima za trgovinu, gde se „kompleti“ od 50 ili 100 računa nude najvećem ponuđaču.

I nagrade su duboko u sivoj zoni, glavne premije, stanovi, dele se na one u neuslovnim zgradama (čak četiri) i onaj jedan u nepostojećem Beogradu na vodi. Time se nehотиčno daje još jedan argument da prodaja stanova u ovom kriminogenom projektu ne ide dobro, jer je država primorana da ga dodatno subvencionišе kupovinom stanova, da podsetimo, od naših para.

Tako ova igra, umesto da vodi povećanju poverenja građana u sistem, zapravo još jednom pokazuje njegove manjkavosti, kao i činjenicu da je siva ekonomija tu s razlogom i da on nije u neinformisanosti građana, već u nedostatku mogućnosti da rade na belo. Umesto pokušaja da se te mogućnosti stvaraju, organizatori nagradne igre su i nešto tako očigledno legalno, kao fiskalni račun, uspeli da oboje u sivo.

03.03.2017.

Milica Leković

Vesićeva španska sela

Gradski menadžer Goran Vesić nam već više od godinu dana najavljuje da će se rekonstrukcija Ulice kneza Miloša, koja predviđa izgradnju podzemnog parkinga u jednoj etaži između Nemanjine i Višegradske ulice, dugačkog neverovatnih 700m, kao i sužavanje trotoara radi ubacivanja nove kolske trake, izvesti po ugledu na Madrid i Barselonu.

U Madridu živim već sedam godina a Barselonu često posećujem. Istina je da u centru oba grada postoji puno podzemnih garaža, ali su one prostorno racionalne, na više nivoa i uglavnom se nalaze ispod trgova i u podrumima zgrada. U ovim gradovima zaista ne postoji nijedna garaža koja se proteže celom dužinom neke od centralnih saobraćajnica, veličine Kneza Miloša, te je potpuno nejasno gde je to gospodin Vesić našao inspiraciju za parking tunel koji nam reklamira. Takođe, obimni zemljani radovi i utrošak materijala primereniji za izgradnju metroa, dovode do visokih cena parking mesta (između 20.000 i 30.000 evra za najam na 30 godina) a dug period izvođenja radova izvesno će prouzrokovati saobraćajni kolaps u centru Beograda. Ne iznenađuje zašto se ni Madrid ni Barcelona nisu upustili u ovakav eksperiment.

Međutim, narativ kojim se gradski menadžer trudi da zamaskira ne samo jednu nelogičnu garažu, već i podsticanje automobilske prevoza proširivanjem automobilske infrastrukture na račun javnih površina, manje je važan od veoma smislenih saobraćajnih politika u španskim gradovima. Poučene negativnim iskustvima urbanog razvoja prilagođenom automobilu, od svog dolaska na vlast u aprilu 2015.

godine, građanske platforme Ahora Madrid (Madrid, odmah) i Barcelona en Comu (Zajedno za Barcelonu) izrađuju detaljne studije i preduzimaju konkretne mere za destimulisanje automobilskog saobraćaja. Izdvojila bih samo dve, obe u direktnoj suprotnosti sa „španskom“ rekonstrukcijom Kneza Miloša.

Iz Ahora Madrid stigao je predlog da se centralna arterija Gran via preuredi u ulicu udobniju za pešake uvođenjem kontinuiranog trotoara, smanjenjem broja kolskih traka sa šest na četiri ili dve, po potrebi i dopuštanjem kolskog pristupa samo stanarima. Sredinom februara, građani Madrida su preko stranice za onlajn participaciju „Decide Madrid“ referendumski odlučivali o budućnosti Gran Via. Oko 90% učesnika glasalo je za proširenje trotoara i davanje prioriteta pešacima i javnom gradskom prevozu.

Grad Barselona nedavno je izradio tehničku studiju za spajanje dve tramvajske linije i uklanjanje dve kolske trake duž Avenije Dija-gonal, jedne od najdužih gradskih ulica. Studija predviđa da bi rekonstrukcija avenije dovela do 118.000 novih korisnika gradskog prevoza na ovoj trasi i 12.500 automobila dnevno manje na ulicama Barselone.

Ni Madrid ni Barselona više ne troše budžetska sredstva na proširivanje prostora za automobile u centru, već i dalje poboljšavaju ionako odličnu mrežu javnog prevoza. Takođe im ne pada na pamet da apsurdnim garažama odgovaraju na potrebe apsurdnih projekata, kao što su „Beograd na vodi“ i „Skajlajn Belgrejd“. S obzirom da je gradski menadžer najavio slične garaže ispod Njegoševe ulice i Bulevara Kralja Aleksandra, ostaje nam da se nadamo da će što pre ponovo posetiti Španiju, ovoga puta otvorenih očiju.

10.03.2017.

Natalija Simović

Osmi mart je, a ženama u Srbiji ne cvetaju ruže

Iza nas je još jedan 8. mart – Međunarodni dan žena i dok ruže i karanfili venu u vazi, patrijarhat i dalje cveta i ne daje nadu da će skoro u državi nešto suštinski da se promeni po pitanju ostvarenja ženskih prava.

Žene u Srbiji provedu dva puta duže u plaćenom i neplaćenom radu, dok imaju manje plate od muškaraca. Na poslu su im neretko ugrožena radna prava: od diskriminacije pri zapošljavanju, do izazova da zadrže radno mesto zbog trudnoće. Odskoro je i pravo žene na samostalno odlučivanje o rađanju dovedeno u pitanje pokušajem uvođenja Saveta za borbu protiv abortusa. Na sve to, u proseku svaka treća žena svakodnevno trpi neki oblik nasilja od strane muškaraca.

Na ove tvrdnje nadležni bi verovatno imali puno kontraargumenta jer, istini za volju na papiru nismo loši – nedavno je usvojen Zakon o sprečavanju nasilja u porodici koji u značajnoj meri uređuje postupanje državnih organa u slučajevima nasilja i donosi nove mere zaštite, poput privremenog udaljavanja nasilnika iz kuće i zabrane kontaktiranja i prilaska žrtvi nasilja.

I dok željno čekamo primenu ovog Zakona, zakazanu za 1. jun, hajde da se osvrnemo na to kako to zaista izgleda u praksi. Uzmimo za primer aktuelni slučaj Marije Mali i nama dobro poznatog nasilnika Siniše Malog. O pojedinostima slučaja znamo iz ispovesti Marije Mali,

a pravosudni epilog jeste odbačena krivična prijava za fizičko nasilje i nedavno doneta konačna odluka suda o dodeli starateljstva nad troje dece Siniši Malom, uprkos mišljenju Centra za socijalni rad da deca treba da budu s majkom. Kako se tačno ocu koji je očigledno pored fizičkog vršio i psihološko nasilje pretnjama, ucenjivanjem i prinudom dodeljuje starateljstvo, sem ako ne zloupotrebljava svoju funkciju i političku moć? Ili kako je sam navodno rekao – „sudija je moja“.

A kad smo već kod zloupotrebe, o tome je imala šta da kaže i Direktorica kancelarije za ljudska i manjinska prava Suzana Paunović, ukazujući na zloupotrebu porodičnih konflikata u političke svrhe. Paunović se naime zabrinula „koliko je funkcionalan roditelj koji u ovoj meri decu eksponira javnosti“, zanemarivši činjenicu da je Marija Mali pre toga iscrpela sve ostale mogućnosti te se obratila medijima. Nakon što je ova mizogina i očigledno poltronska izjava naišla na osudu ženskih organizacija i dela javnosti, Direktorica kancelarije za ljudska i manjinska prava nas je opet iznenadila izjavom da ona odgovara Vladi i Vučiću. A ko onda odgovara majkama i ženama koje su svakodnevno izložene nekoj vrsti nasilja?

Ako osoba na funkciji na kojoj bi bespogovorno trebalo da štiti ljudska prava, koja je pri tom i žena, daje ovakve izjave, jasno je zašto nam osmomartovski karanfil vene dok patrijarhat cveta.

Obzirom da država ovako postupa u slučaju višeg profila gde je žrtva obrazovana, situirana i u poziciji da može da zahteva svoja prava čemu onda tek da se nadaju siromašne, stare žene, Romkinje i žene u ruralnim područjima?

17.03.2017.

Radomir Lazović

Pijačni prodavci kao potrošna roba

Po svemu sudeći, neupitna potreba da se prostori gradskih pijaca modernizuju i osavremene, da se uslovi rada poboljšaju, da se možda otvore i neke nove mogućnosti prodaje i upotrebe prostora biće iskorišćeni kao i nebrojeno puta do sada da se na bahat i bezobziran način.

Manipulišući potrebama građana i velikim obećanjima, vlast okoristi na uštrb interesa Beograđana. Da se jedno živo mesto susreta i razmene, odnosa koji su se stvarali generacijama, tretira samo kao kvadrati građevinskog zemljišta koje treba dobro izmusti.

Najavljena rekonstrukcija Palilulske pijace iz 2016. godine podrazumevala je radove u etapama, bez zatvaranja pijace, za prodavce su bili predviđeni lokali i mogućnost da rade i obezbede egzistenciju, a nakon radova imali bi pravo prvenstva zakupa lokala i na taj način bi se unapredili uslovi, ali i sačuvali ljudi koji decenijama privređuju na ovom prostoru.

Šta se onda desilo i kako se od ovog razumnog procesa došlo do toga da je svim korisnicima lokala poslato obaveštenje o jednostranom raskidu ugovora, bez predhodne najave, sa rokom od 30 dana da se isele, bez ikakvih informacija, garancija, plana. Bez ideje da će se neko uopšte osvrnuti na njihov problem. Radi se o grupi od par desetina ljudi koji su za Palilulsku pijacu vezani decenijama, kojima porodice rade u ovim objektima, koji su deo lokalne zajednice i kojima je ovim bahatim ponašanjem ugrožena egzistencija.